

ISKRE

BOŽIĆ - 25. december

1986-87

2- XIX

MALA SEMENIŠČA,
KI SO USTANOVLJENA,
DA GOJIJO PRVE POGANJKE POKLICA,
NAJ POMAGAJO SVOJIM GOJENCEM
S POSEBNO VERSKO VZGOJO
IN PREDVSEM
S PRIMERNIM DUHOVNIM VODSTVOM,
DA BODO VELIKODUŠNO
IN S ČISTIM SRCEM
SLEDILI ODREŠENIKU KRISTUSU.

Koncilski odlok o duhovniški vzgoji

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

O noč,
razkrij
božjo nam Ljubezen.

Ustvari
v srcih
Božic nov.

Bogastvo naše
bodi Jezus
in
svetovni blagoslov

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Vesel Božic

profesor PAVEL SPORN

KAZALO

ZNANI OBRAZI: Profesor Pavel Sporn	6
KAZALO	7
UREDNIKOVA BESEDA	8
MLADI USTVARJALCI	
Božič	9
Rojstvo Nedolžnega	11
Nočem več bežati	
Nočem te, Gospod, motiti	13
Slovenska beseda	14
Stržišče	15
Vesele ure s pritrkavanjem	18
Brez kape	20
Iz obupa	21
Nedelja	22
Mogočno jutro	23
Prvič na Triglavu	26
"Zakaj me hočete ubiti?	29
Naš Nace	32
Zajčki	33
"Kaj te je treba, ti zlodej!"	34
Mir potuje kakor reka	37
Pozdravljena, Božja Mati	39
Pismo	41
Miklavž nam je spregovoril	42
Obisk v semenišču	45
OB JUBILEJU GORIŠKEGA SLAVČKA	47
Naš čolnič pogube otmimo	48
VESELE STRANI	53

UREDNIKOVA BESEDA

"Čas je nezvest tistemu, ki ga ne porablja"; hvala tistim, ki ste ga izkoristili za to, da ste napisali svoj prispevek za ISKRE. Precej zanimivih se je nabralo in tako lahko z njimi predstavimo svojo dejavnost, ustvarjalnost in življenje v semenišču tudi drugim. Vsi ste vabljeni, da iskrice iz svojega domačega in semeniškega življenja ter iz lastnega duhovnega bogastva posredujete preko ISKER vsem bralcem! Otepajte se gesla poražencev: In fuga salus. Ne bojte se dobronamerne kritike, ob kateri se lahko marsičesa naučite. Vsaj nekateri bodo znali ceniti in tudi pohvaliti vaš trud.

"Marljivost tudi slabo glavo izboljša", spodbuja Slomšek vse tiste, ki se bojijo svoje literarne šibkosti.

Ob koncu pa bi vsem rad voščil občutje prijetne družinske toplote v krogu domačih, ko bomo ob Novo-rojenem molili za LJUBEZEN in MIR.

Urednik

BOŽIČ

Prišel sem v cerkev in se ustavil pred jaslicami. Zagledal sem se v dete Jezusa. Majhen, nebogljen je ležal v preprostih jasliah. Zrl sem v ta mili obraz.

Veš, Jezus, nikdar se še nisem vprašal, zakaj si prišel na svet kot nebogljen otrok in tudi sedaj mi to vprašanje ne sili na ustnice. Ko sem bil manjši, sem se vedno navduševal nad tvojo lepoto, in če bi prišel na veličastnejši način, te kot majhen pobalin ne bi mogel razumeti in ne vzljubiti. Tako pa sem te vzljubil že tedaj, ko sem znal reči samo besedi: mama, tata. In če pomislim, kje bi mogel tvoj obraz bolj sijati kot prav v jasliah, si ne znam odgovoriti. Če bi prišel kot kralj, bi zlato in bela posteljnina zakrila tvoj božji sijaj, tako pa... O, kako lepo je, da si prišel kot dete! KOLIKO stvari si nam s tem povedal.

Povedal si, da je vsak dojenček božji pričevalec, ki nam govori: Bog nas ljubi! Povedal si nam, da moramo biti preprosti, saj si se ti, ki si največje hvale vreden, rodil v zapuščenih, podrtih jasliah. Povedal si, da mora rojstvo prinesiti veselje očetu in materi, kot ga je prineslo Jožefu, ki se je nagnil k tebi in Mariji, ki te srečna prižela na prsi. Povedal si, da je treba tvegati, kajti Marija te je sprejela kljub temu, da ji je bila vsa prihodnost zavita v meglo negotovosti. Povedal si - ne ubijajte nemočnih, nebogljenih otrok, temveč zaupajte, kot je zaupala moja mati Marija. In še marsikaj si nam povedal, česar pa v svoji majhnosti ne razumem. Razumejo pa drugi.

John Henry Newman piše: O moj učlovečeni Bog, sedaj

uvidevam: Ako te častimo samo kot vsemogočnega, te poznamo samo napol. Ti si vsemogočnost, ki se je hkrati dala poviti v plenice nemoči, ujetnik človeka, katerega si sam ustvaril, ti imaš nepojmljivo moč, da se sam odpoveš svoji moči. Samo tako te spoznamo prav, če te ne častimo samo kot Emanuela, Boga - Odrešenika, ki je bival med nami kot človek, da nas odreši...

Že kot majhen deček sem rad pomagal pri pripravljanju jaslic. Bil sem zelo ponosen, če sem Te smel sam postaviti v hlevček. Sedaj pa, ko skušam te stvari tudi malo razumeti, sem ti hvaležen, da si prišel na svet, sicer si Boga ne bi znal predstavljati. Tako pa si predstavljam tebe, Jezus, kot človeka in še šele nato spomnim na Boga Očeta in na Svetega Duha. Morda ne delam prav, Gospod, toda majhen sem še in najlažje molim tako, da nekoga vidim pred svojimi očmi.

Veš, Jezus, rad bi ti bil podoben. Rad bi ležal v jasliah in pustil, da me drugi preraščajo. Rad bi se veselo smejal, tako kot ti, drobno dete. Rad bi ležal v jasliah, da ib me tvoja in moja mati Marija božala in mi dajala poguma. Rad bi ležal v jaslicah, da bi s tvojo ljubeznijo vzljubil in objel ves svet.

Ti si zdaj sicer v nebesih, vendar isti, kakršen si bil na zemlji: vsemogočni Bog in docela človek.

O Jezus, daj da v teh božičnih praznikih vsaj malo prodrem v veliko skrivnost svojega rojstva. O Bog, daj, da te zares vzljubim!

biljem Čušin

ROJSTVO NEDOLŽNEGA

Nekoč sem obiskal družino, ki je bila prava zakladnica ljubezni, odpovedi in radosti.

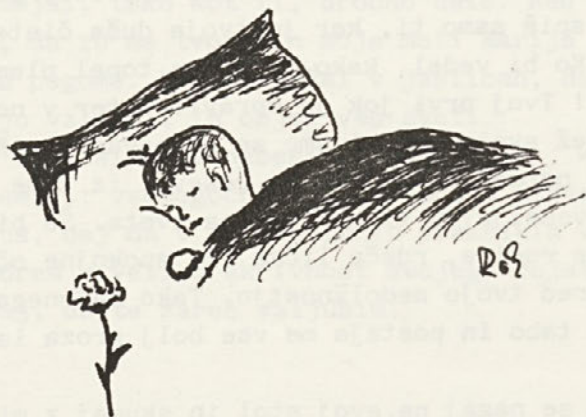
"O ljubi dom, v katerega se vsakdo rad zateče v nevihti. Dom niso stene, ampak oče in mati ter bratje in sestre," mi je šinila misel v glavo, ko sem prestopil dvoriščna vrata in zagledal kamnito hišo. Ko sem podal roko materi, sem v žuljavih rokah začutil pravi dom in v njenih očeh sem zapazil ljubezen. Posedli smo se okrog mize, in šele sedaj sem zagledal pleteno košarico, obdano z rožnato tkanino. Neka neznana sila me je dvignila in stopil sem k tej hišni svetinji. Zastal mi je dih in v meni so se oglasile najnežnejše tipke, ki ne igrajo vsak dan. Do sedaj sem bil vaje gledati skoraj same zgubane obraze in žalostne oči, zdaj pa sem strmel nad novorojenčkovo milino.

Nisi še občutil greha in ne okusil krivice. Tako mirno lahko spiš samo ti, ker je tvoja duša čistejša kakor smeg. Ko bi vedel, kako prijeten topel plamen si v družini! Tvoj prvi jok je spravil mater v neizmerno veselje. Čudež sveta si, ki smo se ga navadili. Kaj vse bodo iz tebe naredili? Kdo te bo reševal iz teme in kazal pot v veselje? O ti monštranca sveta. Še bi občudoval tvoje ročice, rdeča lička in spokojne oči, a me je sram pred tvojo nedolžnostjo. Tako majhnega se počutim pred tabo in postaja me vse bolj groza lastne grešnosti.

Vrnil sem se nazaj na svoj stol in skupaj z mislijo nate sem sedel za mizo. Moje ustnice so se pogovarjale z domačimi, a jaz sem molčal pred tabo. Poslovil sem se, ti pa si šel z mano.

Doma sem stekel v kopalnico in nepremično zrl v ogledalo. Iskal sem med grešnimi gubami zrnca otroštva. Obšla me je tema. Pobliskalo se je in počilo. V meni se je zazibal napuh, najprej narahlo, potem pa močneje in nato je zgrmel v temni prepad. In iz tega podiranja in trpljenja se je porodila solza ponižnosti, tej pa je sledila solza pokore, solza upanja... Tekle so po licih in jih čistile, dokler jih ni mirna in ljubezniva spovednikova roka obrisala z Ljubeznijo. Popolnoma so me potolažile šele besede o Nekom, ki se je rodil iz Ljubezni, da bi nas po poti očiščevanja privedel nazaj v LJUBEZEN.

Franci Alič - Malej

NOČEM VEČ BEŽATI :

Bežati pred Teboj, seboj
ne vem več kam.
In iščem srečo, mir, pokoj.

Zakaj naj zdaj v obup drvim,
v gnus in sram?
Naj v njih uničim se, zgorim?

Ustavim se in pred nogé
srce Ti dam.
Za odpuščanje prosim Te.

NOČEM TE, GOSPOD, MOTITI!

Nočem Te, Gospod, motiti:
v molku hočem svojo bit
na tisoč kosov razdrobiti.

Nočem Te, Gospod, motiti:
v molku hočem vso slabost
iz svoje biti odstraniti.

Nočem Te, Gospod, motiti:
novo zdaj življenje, pot
pomagaj v molku mi graditi.

Lené Vidmar

Mačokdaj pomislimo na to, koliko krvi je bilo prelite za slovenski narod in besedo. Vsaka črka, beseda se je morala prebiti skozi stoletja, da jo lahko danes govorimo in beremo. Slovenci smo bili že od samega začetka tlačeni narod, ki si ga je hotel tujec čimprej polastiti. Z močno vero, ki je bila vez med nami, smo zdržali vse pritiske. Toda vse, kar smo imeli, nismo obdržali. Z ozemljem, ki so ga zasvojile sosednje države, so hotele zatreti tudi slovensko besedo. Slovenci v zamejstvu se potegujejo za svoje pravice, toda tam jih večinoma ne poslušajo. Branitev jezika je čast, ne pa sramota, kakor mislijo nekateri nezavedni Slovenci. Zatajitev jezika je velik greh, ki se težko odpusti. Prav nespoštovanje do materinega jezika me je vzpodbudilo k razmišljanju, ker čutim, da premalo cenimo svoj jezik. Bolj bi ga morali. Lep zgled nam je kaplan Martin Čedermac, ki se je potegoval tudi za bogoslužje v materinem jeziku. Človek, ki zna ceniti svoj jezik, je spoštovanja vreden in upam, da bo takih vedno več. Še posebno v šolah bi morali vzljubiti domači jezik. Bog daj, da bi postali močni in trdni ljudje, ki bodo lahko dvignili zavest slovenskega naroda.

Jože Gregorič

STRŽIŠČE

Današnja mladina ima probleme, ki se jih hoče znebiti. Mnogi iščejo rešitev v disku, spet drugi v drogiranju. Veliko pa jih je spoznalo, da vse to nikamor ne vodi, zato iščejo druge možnosti. Nekaj mladih se je zbralo na nekem kraju v Gospodovem imenu in potem so ti povedali drugim in ti spet drugim, kako lepo je biti skupaj z mladimi. Število verne mladine je in bo še naraščalo. Pogostokrat se ti mladi zbirajo na tako imenovanih mladinskih srečanjih. Velikokrat pa se odločijo tudi za duhovne vaje, kot so npr. v Stržišču.

Stržišče, prijazna vasica nad Baško grapo, je vasica, ki privablja mlade, da se poglobijo in bolje spoznajo sami sebe. Do nje vodi strma siva pot in po tem motivu je nastala med mladimi tale pesem:

"SIVA POT VODI ME,
KAMOR HOČE SRCE,
V STRŽIŠČE, KJER GORE SO,
SIVA POT VODI ME."

Ta vasica je skrita med prelepimi gozdovi in strmimi hribi (Črna prst, Rodica...).

Doma so mi predlagali, naj grem v Stržišče na duhovne vaje. Za to sem se navdušil in se na to skrbno pripravil, predvsem materialno. Oprtan z zelo težkim nahrbtnikom sem se še z drugimi odpeljal do Jesenic in nato do Hudajužne. Od tam pa smo šli po tisti sivi strmi poti, ki vodi v Stržišče. Že na sredi sem skoraj omagal zaradi pretežkega nahrbtnika. Kot bi Bog vedel in me hotel odrešiti pokore na poti proti vrhu, nam je poslal naproti avto, ki nam je te nahrbtnike odpeljal naprej. Nadaljnja pot je hitro minila, skoraj prehitro, saj je

bila narava ob poti čudovita. Prvi dan smo se med seboj le spoznali ter se razdelili v skupine in dobili prostor za prenočišče. Vse to se je dogajalo v eni hiši, ki je imela več prostorov. Vsak pa je imel svoje posebno ime: Mount Everest, Vatikan...

Kaj posebnega se v začetnih dneh ni zgodilo. Sredi tedna pa smo se odpravili na Črno prst. Že zgodaj zjutraj smo krenili na pot, ki je polna doživetij trajala ves dan. Vse je tako hitro minilo, da še vedel nisem kdaj. Téma naših duhovnih vaj je bila ZNAMENJE in prav v naravi smo lahko občudovali čudovita znamenja Božje ljubezni do nas, ko smo občudovali rože, živali, gozdove, vrhove... Na vrhu smo doživeli "krst" z vrvjo po zadnji plati. Med spustom proti dolini smo imeli v neki veliki dolini, ki smo jo imenovali katedrala, sv. mašo. Sredi popoldneva smo se v največji vročini vračali. Hodili smo po nevarnih stezah. Pot je bila zelo ozka, pod nami pa so zijali globoki prepadi. Prestrašeni smo se stiskali k steni in tiho hodili drug za drugim. Ko smo zagledali kočo, smo se oddahnili. Okrepčali smo se s toplim čajem. Potem so nekateri ostali v koči in klepetali, mi pa smo si ta čas ogledali okolico. Veseli, da smo pretrpeli najhujše, smo se spustili po strmi skalnati stezi v dolino. Zaradi majhne nerodnosti so si nekateri zvilili nogo. V Stržišče smo prispeli, ko je bila že noč.

Ponavadi se je ponoči v sobi že našel kakšen, ki je klepetal. Vendar pa je prav to noč utrujenost naredila svoje.

Stari ljudje pravijo: "Lep'ga mora bit' enkrat konc'." Na žalost so tudi te duhovne vaje hitele proti koncu. S tem smo se morali sprijazniti. Na večer zadnjega dne smo imeli slovesno mašo. Začela se je ob velikem ognju.

Pri tem nam je veter malo ponagajal. Ko nam je uspelo prižgati svečke, smo se spustili previdno in skrbno do studenčka, da bi svečka le gorela. Pri studenčku smo s pomočenim prstom prekrižali najbližjega. Potem smo se zvrstili in šli v sprevodu v cerkev. Maša je bila lepo oblikovana z našimi sodelovanji. Ko je bila že trda noč, se je maša šele končala, tako si lahko predstavljate, kako je bila lepa in slovesna. Zatem smo se še malo pogostili s potico in nekaj piškoti.

Čas je že bil, da smo se morali spraviti spat, saj je bila ura že okoli enih ponoči. Za nekatere od nas pa je bil ta dan in ta ura zadnja, zato smo se tudi poslovili. Ne morem si lagati, da mi ob stisku rok ni prišla nobena solza v oči - to je le vez prijateljstva.

Ob štirih zjutraj naj bi se že odpeljali, zato nisem skoraj nič spal.

Ko so še vsi spali, smo se po tihem splazili do avta in naš kaplan Slavko Kalan nas je odpeljal do železniške postaje.

Modic
Bortjan

VESELE URE S PRITRKAVANJEM

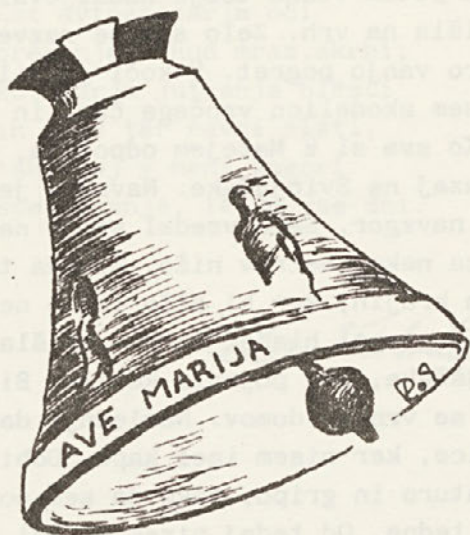
Že kar nekaj let je od tega, ko smo s starši poro-
mali v Skaručno blizu Vodice, kjer je znana božja pot sv.
Lucije. Od vsega, kar mi je takrat najbolj ostalo v
spominu, ju bilo lepo pritrkavanje. Želel sem si, da bi
z možmi in fanti tudi jaz stal v zvoniku in s kembljem
udarjal v zvon.

Doma sem premišljeval, kako bi ministrantje ustanovili
svojo pritrkovalsko skupinico. Svojo domisljico sem spra-
vil na dan tudi v zakristiji pred fanti. O, seveda. Javi-
lo se jih je zelo veliko, a kaj, ko brez vaje pri še
tako lahki umetnosti ne gre. Na cvetno nedeljo smo imeli
po križevem potu popoldne prve vaje. Ker se v postu ne
pritrkava, smo s kamenčki udarjali v zvon. Ko bi nas
kdo videl! Vsak je skoraj skakal pred zvonom, si sproti
izmišljeval ritme, se zvijal od "zvonarskih" čustev,
kot bi poslušal rock glasbo. Če bi kakšna priletna mama
poslušala naše izvajanje, bi gotovo mislila, da se podi-
jo mačke po zvoniku.

Ampak mi se ne damo. Prišla je velika noč in z njo
tudi prihod zvonov, "ki pridejo iz Rima". V soboto pred
belo nedeljo smo se ministranti dogovorili, da končno
pokažemo svoje veščine čisto zares. Tudi takrat ni šlo
vse po maslu. Dva fanta smo postavili kamalemu in sred-
njemu zvonu. Zapletlo se je pri velikem. Tega je bilo
treba pognati kar z motorjem, da gre lažje - a kdo si
upa? No, in ker pravijo, da so gorenjski fantje korajžni,
smo tudi mi potegnili srca iz hlač. Vsi smo prijeli za
stikalo in ga obrnili. V zvoniku je zagrmelo, se zamajalo,
udarilo po bronu - "končno, sedaj lahko začnemo," sem
si mislil. Pritrkavanje nam je še kar šlo, brez napak
pa seveda ne gre; a kaj, ko nikoli nismo bili krivi mi

fantje, ampak slab zvonik, zanič ulit zvon, pa zopet strgana vrv, skatero smo kembelj privezali ob zvon in vse drugo. Toda to je vse postransko - glavno je, da smo se skorajžili in dobili veselje do pritrkovanja, ki ga v naši župniji zelo pogrešamo; kajti to umetnost moraš vršiti s srcem in veseljem - z ljubeznijo do zvonov. Tako mi je ostalo v spominu moje prvo srečanje s pritrkovanjem. S prijatelji - ministranti še sedaj skupaj pritrkavamo - pritrkavamo ob slovesnih praznikih, ob jubilejih; pritrkavamo tudi zakrknjenim ljudem, ki zapirajo svoja srca pred vero in Cerkvijo; z željo, da bi jih duhovni "kembelj" udaril po glavi in spreobrnil v dobre, može in žene današnjega časa.

Janez Cerar

BREZ KAPE

Ko sem bil v sedmem razredu, sem šel prvič na Snežnik. Planinsko društvo Ilirska Bistrica je organiziralo zimski pohod na tega notranjskega očaka. Do Svinjščakov sem se peljal z očetom, ki je šel gor z rešilnim avtomobilom, če bi se komu kaj zgodilo in bi mu moral nuditi prvo pomoč. Iz Svinjščakov sva šla z bratom Matejem v skupini proti vrhu. Pot se je počasi vila med drevesi vedno više. Ko pa se je končal gozd in je začelo pihati, sem ugotovil, da sem pozabil kapo, in tako me je zelo zeblo v ušesa. Nisem se hotel vrniti, saj bi bilo brez pomena. In tako sem nadaljeval pot brez nje. Ko je manjkala še kakšna četrтина poti, sem skoraj omagal in sem predlagal Mateju, da bi si odpočila. Matej je temu nasprotoval, češ, če se bova sedaj ustavila, bova potem vedno težje nadaljevala proti vrhu. Končno sva prišla na vrh. Zelo sem se razveselil koče in se šel hitro vanjo pogret. V koči je bilo že veliko ljudi. Popil sem skodelico vročega čaja in bil zopet dobre volje. Ko sva si z Matejem odpočila, sva se začela spuščati nazaj na Svinjščake. Navzdol je šlo veliko hitreje kakor navzgor. Samo vsedel si se na mrzli sneg in že si bil za nekaj metrov nižje. Seveda to nisem smel početi na vseh krajih, ker bi bilo lahko nevarno. Toda vseeno sem si raztrgal hlače. Ko sva prišla z bratom nazaj na Svinjščake, sva pojedla kosilo. Bilo je že pozno, zato smo se vrnili domov. Naslednji dan pa so se čutile posledice, ker nisem imel kape. Dobil sem zelo visoko temperaturo in gripo, tako da sem moral ležati še kakšne tri tedne. Od tedaj nisem pozimi nikoli več pozabil svoje kape.

IZ OBUPA

V avtomobilske zro luči
izpod dežnika v megli
zdaj avtostoparja oči.

Glej, zarja jutranja žari
in up življenja lepših dni
prezebli ptici prebudi.

Kot avtostoparja oči
preganjajo hud mraz, skrbi,
kot zarja jutranja blesti
in gore ter ravni zlati,
tako naj v meni zagori
spet upanje, le up vse dni.

Eno Vidmar

NEDELJA

Roka lahko pritisne na kljuko cerkvenih vrat. Potiho vstopim, ne da bi jih docela odprl. Pokrižam se in pogledam proti oltarju. Tišina in medla svetloba večne luči me napolnjujeta, tako da hrepenenje postaja čedalje močnejše. S počasnim korakom se približam tabernaklju. Štiri lučke ožarjajo teman prostor z oranžno svetlobo. Globoko vdihnem, kot da bi v srce hotel vsrkati vso to neizrazno lepoto. Telo je čudno vznemirjeno; toplo mi je in srce hitro bije, oči pa so vprte v zlate vrata tabernaklja. Nevede poklekнем in začnem moliti.

Že hočem vstati in oditi, a tedaj zaslišim glas, ki mi pravi: "Duhovnik boš!" Oči se zdrznejo in pogledajo naokrog. Srce razburjeno bije—duh mi pravi, da poslušam Boga. Trenutek tišine, nato opomin: "Ali si sedaj slišal?" "Ja, Gospod, slišal sem. Oče, hvala." V meni duh poje zahvalo Gospodu. Z roko, pomočeno v blagoslovljeni vodi, poročam od čela do prsi, od enega ramena do drugega. Naslonjen na kljuko velikih cerkvenih vrat se še enkrat ozrem proti tabernaklju, nato pa stopim iz svetišča.

To nedeljsko srečanje je bilo zame odločilno in prav zaradi njega sem sedaj tu. Ostaja pa vprašanje, ali bom vedno in povsod dajal prednost molitvi, ali me bodo premamile druge skrbi.

Ali je mogoče nadomestiti molitev s kakšno drugo stvarjo: z branjem, s študijem..? Ne, ne da se je. Molitev je nenadomestljiva. Le ona te uči stvari, ki niso podvržene pozabljanju. Uči te ljubezni, ponižnosti, spoštovanja..

Leopold Mandič pravi: "Kdor moli, ima vedno dovolj časa."

Zbudim se. Komaj se zavem, kje sem. Zaslišim harmonijo narave. Šelestenje prebujajoče trave. Majhen potok. Neznaten, nežno šepetajoč. Veter se tiho zaletava v šotór in ga pozibava zdaj sem zdaj tja. Strese me in do vratu se stlačim v spalno vrečo. Marijan spi. Ne prebudita ga ne potok ne šelestenje trave, celo veter ga pušči in ga v sanjah nosi na vse strani. Pogled nanj me hoče prisiliti, da bi se ponovno pogreznil v spanec. A ni mi do tega. Ne vem zakaj, a zaželim si poslušati morsko melodijo – Božje stvarstvo. Marijan je miren. Tiho diha in mirno spi. Pogledam ga in se zamislim.

Bil je vesel fant in zgodaj sva postala prijatelja. Že od malih nog je bil navdušen nad gorami. Kadarkoli je imel čas, jih je obiskoval skupaj z očetom. Prav on je bil tisti, ki me je navdušil zanje. Skupaj sva obhodila že kar dobršen del naših gora in najino prijateljstvo se je krepilo. Kadar si je zaželel hribov, me je vedno povabil s seboj, in kadar sem le utegnil, sem šel z njim. Počasi sem začel spoznavati, kaj nekomu resnično pomeni pravi prijatelj.

Že od nekdaj je bil globoko veren in vedno sva tudi v hribih dan pričela in končala z molitvijo. Poleg vsega pa je tudi študiral rad in po končani srednji šoli se je odločil za študij. A zgodilo se je nekaj, kar ga je hudo prizadelo. Poročil se je in z ženo sta dobila hčerko. Tako veselega do takrat še nisem videl. A nekdo je hotel drugače in žena Erna je odšla s tega sveta za večno k Njemu, ki ji je življenje tudi podaril. Vse to pa se je zgodilo dva dni po rojstvu njune hčerke. Ne

vem, zakaj je Bog tako hotel, a njegova volja se je zgodila in ni ji moč oporekati. Na kaj je Marijan v tistem trenutku pomislil, ne vem, vem pa, da mu je bilo v duši strašno.

Morda je v tistem trenutku prvič dvomil, ali pa pomislil na še kaj hujšega. A Bog ga ni zapustil. Pomagal mu je, podal mu je roko in ta ga bo vodila vse življenje. Pogum pa mu je vlivala tudi mala Špelca.

Ko sem zvedel za to novico, sprva nisem vedel, če sploh dobro slišim. A bila je resnica. Marijan se mi je kot pravi prijatelj močno zasmilil. Ostal je sam z materjo in hčerko Špelo, staro komaj dva dni. Majhno štručko, ki je jokala, čeprav ni vedela, da ji bo oče tudi mati. Marjan je jokal skupaj z njo. In zdelo se je, kot da žalujeta oba, kot bi se oba dobro zavedala, da bosta morala skozi življenje brez žene - brez mamice, ki pa ju bo pri Bogu podpirala s svojo molitvijo. A misel me je pripeljala na to, da se bo morda najino prijateljstvo razdrlo. Nisem vedel, kako naj začnem z njim pogovor, ko ga bom srečal. Ali se bo hotel sploh še s kom pogovarjati, bo hotel še koga imeti za prijatelja, ali se bo zaprl vase in živel sam? Vse to sem premleval. A začutil sem, da do tega ne more priti. Ostala bova še naprej zvesta prijatelja, sem si zatrjeval. Nisem pa vedel, kako bi mu pomagal.

Ko sva se po vsem tem prvič srečala, se mi je nasmehnil in me pozdravil. Nisem mogel verjeti, da je bil tako močan, da je vse lahko prenesel. Povabil me je k sebi domov in mi pokazal slike od poroke in tistega mučnega pogreba. Erna je bila v krsti blede, a lepa. A čeprav je zgodaj odšla, je, upam, dosegla tisto, za kar si je prizadevala in živel. Ob slikah mi je pripovedoval

to in ono in čeprav na zunaj ni pokazal znakov žalosti, sem vedel, da mu je pri srcu zelo težko. Prav zaradi tega sem ga občudoval. Špela pa je v zibelki jokala, se zopet smejala, in ko sem jo videl, mi je pri srcu postalo prijetno in hudo obenem. Bila je srčkano bitje z majhnimi ročicami, ki so vseskozi krilile sem in tja po zibelki. Tudi Marjanu je postalo prijetneje in bil sem vesel, da bova ostala to, kar sva vedno bila. Veliko sva imela drug drugemu povedati. Meseci pa so zopet hiteli in zopet je bilo tu poletje. Marjan se je medtem tudi zaposlil. Za hčerko Špelo pa skrbi njegova mama. Tudi ob delu pa si Marjan prizadeva, da bi doštudiral in mislim, da mu bo uspelo, kar pa si konec koncev po vseh teh preizkušnjah tudi zasluži.

Sonce je že kazalo svoje prve žarke in tudi Marjan se je prebudil. Skočil sem iz šotora in se zastrmel v Jalovec. Čudovit pogled! "Marjan, pridi, poglej kaj naju danes še čaka." Prišel je ven, se zazrl v nebo, potem pa pogled usmeril v smer najinega nadaljevanja proti Jalovcu. "Krasno, to bo lepo. Hitro zajtrkujva in se odpraviva, dokler še ni vroče." Skupaj sva letos dosegla že Mangrt, Razor in Škrlatico. Ob naslednji priložnosti jo bova zopet skupaj mahnila po naših gorah, do tedaj pa bova drug drugega podpirala z molitvijo. Prav pa je, da tudi Erni pomagava z molitvijo, ona pa bo pri Njem prosila zanj in za malo Špelo.

Mhrami Rahn

PRVIČ NA TRIGLAVU

Na Triglav je prišlo že zelo veliko ljudi iz raznih koncev sveta. Mednje sem se med letošnjimi počitnicami prvič prištel tudi jaz.

Proti koncu šolskega leta so me prijatelji povabili, če bi šel z njimi na najvišji vrh Jugoslavije. Tega povabila sem se zelo razveselil in jim obljubil, da bom šel z njimi.

Napočil je dan odhoda in vsi smo se zbrali na avtobusu, ki je peljal v Bohinj. Preden smo krenili na pot proti planini Krstenici, smo se še osvežili v Bohinjskem jezeru. Pot je bila na začetku nekaj časa položna, kasneje pa je postala strmejša ter začela razkrivati svoje lepote, ki so vredne občudovanja. Žal nismo imeli veliko časa, da bi si ogledovali vsak okras narave. Bolj kot smo se bližali Krstenici, vedno težja je bila pot. Vendar smo pozno popoldne le prišli do našega doma na Krstenici. Tu je imel naš vodič Sašo svojo kočo, kjer smo si skuhalo večerjo in pre-spali. Medtem ko so naši kuharji kuhali večerjo, smo se nekateri malo sprehodili po planini in občudovali naše prelepe vršace v zatonu sonca. Kakor da bi bili zlati, tako lepo jih je sonce obsijalo. Naslednji dan nismo mogli naprej, ker je bilo slabo vreme. Vseeno pa smo naredili manjšo turo na Debeli vrh. Ko smo se vračali, nas je pod vrhom zajela nenadna huda nevihta, kakršne še nisem doživel. Treskalo je, kar je moglo. Toča nas je tako oprala, da smo bili bolj mokri, kakor prejšnji dan, ko smo se kopali v jezeru. Ta dan sta prišla k nam dva duhovnika s svojo skupino in smo imeli

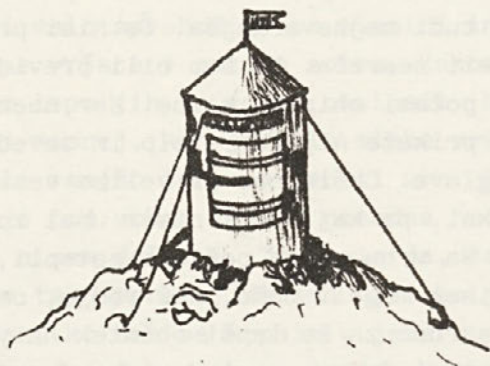
popoldne skupaj sveto mašo v naši koči. Veliko veselje se je vselilo v nas, da smo bili tudi tu pri sveti daritvi. To je bilo zame posebno doživetje, saj nisem bil še nikje drugje pri maši kakor v cerkvi.

Končno je napočil dan odhoda na Triglav. Vstali smo zgodaj zjutraj in smo lahko med potjo spremljali sončni vzhod. Ena najlepših doživetij v gorah sta sončni vzhod in zahod. Ob stezi sem videl veliko planik. Nisem mogel iti kar tako mimo njih. Raje sem ostal zadnji in si jih ogledal od blizu. Čudil sem se, da tako lepa rožica potrebuje čisto malo življenjskega prostora. Pa ne samo planika, ampak tudi druge lepotice gora. Naša hoja ob sončnem vzhodu je bila živahna. S Fonzijem sva začela kar prepevati. Seveda nisva pela takrat, ko smo se vzpenjali po strmini navzgor, ampak ko je bila pot položna. Po triurni živahni hoji smo prišli do kočice na Doliču. Tu smo počili, pokramljali in pogasili žejo. Ko smo se opomogli, nabrali novih moči, smo nadaljevali pot. Vedno bliže smo bili Triglavu, vedno lepše sem se počutil. Končno se je začelo plezanje. Veliko bolj zanimivo je iti po klinih in po vrvi kakor po stezi. Tedaj je bila pot tudi najnevarnejša. Če nisi previden, se kaj hitro pripeti nesreča. Mi smo bili previdna posadka, zato smo počasi obirali kline. Kar naenkrat se po pestri poti prikaže Aljažev stolp in seveda z njim tudi vrh Triglava. Obšlo nas je veliko veselje. Najraje bi zavriskal, pa kaj ko si nisem upal zaradi drugih planincev. Na vrhu so me pošteno natepli, tako da se še vsesti nisem mogel. Sašo, naš vodja, pa je s svojo trobento poskrbel za še lepši občutek na vrhu. Z njega smo imeli tudi dober razgled, tako da ni manjkalo občudovanja naše prelepe gorske Slovenije. Čas nas

je priganjal in smo se morali spustiti proti koči Planiki. KO smo se spuščali, smo se zopet razživali in začeli zopet prepevati in kdaj tudi zavriskali. Utrujeni od dolge in naporne poti, smo se na večer srečno vrnili nazaj na Krstenico. Razen Fonzija in mene so po večerji šli vsi takoj počivat. Midva pa sva zunaj dolgo v noč z veselim srcem prepevala različne pesmi in dala s tem Bogu hvalo, da smo se srečno vrnili. Naslednji dan pa sem se ves naužit gorske lepote vrnil domov.

Tako sem postal pravi Slovenec. Saj pravijo, da je to le tisti, ki se počepne na Triglav.

Jože Tisler

" ZAKAJ ME HOČETE UBITI? "

V farni cerkvi zvonovi naznanjajo odhod enega izmed faranov v večnost. "Kdorkoli je že, Gospod, daj mu mir in večni pokoj..." odmolim in se potem ob melodiji zvonov zamislim. Mislim na sorodnike umrlega. Najbrž jim rojijo po glavi dogodki, ki so jih z rajnim preživeli. V obupu se sprašujejo: " Zakaj je ravno nas obiskala smrt, ki smo bili tako povezani? Zakaj se razdira naša sreča?"

Toda ali so oni edini, ki se v stiski sprašujejo zakaj! Najbrž kliče v tem trenutku na tisoče nerojenih otrok: " Mama! Mama, zakaj me ubijaš? Mama, zakaj me ne ljubiš?" In kdo jih sliši? Malokdo. Delamo se gluhe. Ne zanimajo nas ta majcena bitja. "Saj je le kepica krvi" se izgovarjamo in tolažimo. Nočemo pa si priznati, da pri vsakem splavu ubijemo človeka, ki se ne more braniti. Umirajo in malokdo žaluje za njimi. Malokdo se vpraša: "Zakaj je moral umreti?" Ali res ni prostora za še enega luštnega, nasmejanega otroka? Ni ga državnika, ki bi rekel: "Ljudje, nehajmo moriti vsaj tiste, ki so nebogljeni in se ne morejo braniti." Cerkev je po mnenju mnogih nazadnjaška, ker se poteguje za čistost, ker se bori proti splavu... Toda človek bo moral spoznati, da to morjenje pelje v lastno pogubo. Sami si kopljemo vedno globljo jamo in dan na dan lahko zgrmimo vanjo. Kaj nam koristijo pohodi za mir, ko pa sami uničujemo notranji mir, ki je temelj vsega miru! Človek, spoznaj svojo zmoto in jo popravi, dokler je še čas!

Ljudje dobre volje, pomagajmo človeštvu spoznati, da umorjen otrok ni le kepica krvi, ampak človek z dušo kot jaz in ti!

Tomaz Kodric

SESTAVIL TONE METELKO	GLASBENIK SOSS TRAVNATA STĚPA	ODGOVORNI GILF, VOJSKA	ČRANKASTI EGIPTOVSKI MARMOR	RUSKI PISATELJ (MAKSIM)	KRŠENJE OBICEJNE- GA REDA	VEZNIK (KAKOR) LIVINGSTON GALEB	CENTURN, CENTURION ZNAK ZA KRALJA (ŠAH)	VELETOK V SOVJETSKI ZVEZI	DEL OKNA DOLGA PALICA	SVETA BIANA RAZPRAVE V UMETNIŠKI OBLIKU
IME NAROD- NA POETA (HRAZ)					DEL KASETO- FONA (IZMETAE)				ZEUSOVA MATI	
VEČNA ADAMSKA BRZAVA					ANTON OCVIRK				GAJ	
				VRSTA MORSKEGA BARA			STROGLAT STROGLAT V PRILAHODU			
				BARA (AMERISKA OBLIKA)			VROČ PEŠČENJ VIHAR			
VOLNEN STARO EGIPTOVSKI VLADARJI		HRAK, HRAKOT- NOST						SLOVENSKO PRISTANIŠČE		
		RADIUS						PRISLOVI		
					UKMAR ANTON		MEDEŽUTNI- VOST ZA DOLEŽINE NEPRAJEVO ŠTEVILO			
					ALEXANDER BLOK					
KEM. ZAMAK ZA DUŠIK	DEL DUEVA			GR. DOGINA GOZDA, LOVA					GL. MESTO ITALIJE	
TRAVNATA ČRTICA	IME FR. KRALJEVI			TRAVNATA STOPICA					POCELAN- SKA GLINA	
				NEKDANJA ŠVEDSKA POŠTARNA STAN V OSAKI (JAP)		ULTRA KRA- TKI VALOVI		KOKOT ANDREJ		EAST
						ODSON - ČJE		PREK, ČEZ		MESTO V JUŽNI NAKEDONI- JI
ŠENSKO IME (JABVIKA)	22. ČRKA ABCEDE HOŠTVO, POSADKA	VNEŠNA STENA		NEKDANJA KRALJE- VINA V INDOKINI			PRAVA ŽENA		BABEUF NOEL	
		VINKO NOVAK					KALIJ		ODPOSLA- NEC	
					CENTUM	FARAD				
					TONA	BELGIJA	PROZORNA TOPLUTVA RUBNINA PEVKA UKRADEN			
DOVZETEN, SPRAJEN - LUTV							PLES V GLEDALEŠČU			KRVO- LOČNA ZVER
LIV, LIJAK							GOL, NEOBLEČEN			
		SLAVILNO LIRSKO PEŠMI			ŽIVALI IZ SKUPINE PREŽEKO- VALCEV			3 KUHVISKI KNEZ		
		KOROSKA PRITRUBNI- CA			ČASOVNI VEZNIK			ANTONIAJ, ZAPOTOČNY		
IME VEČNI PAPETEV			OTROŠKA ČREVSNA GLISTA					LETOPISI		
EDEN OD APOSTOLOV			BAR					URAN		
				THOMAS O'KELLY		MESTO V VZ. KAZAN- STANU (SSSR)			TOVARNA AVTOMOBIL- OV V SARAJEVU	

NAŠ NACE

"Spet je pokvarjena ključavnica! Zakaj je ne popravijo?" se jezi eden od semeniščnikov. "In kdo bo zamenjal to pre_gorelo žarnico?" se huđuje drugi. Vsak hoče dobiti svoje in nikogar ne zanima, kdo bo zaradi mnogih razbitih sto_lov, klopi, oken~~skih~~ stekel itd. moral žrtvovati mnogo truda in predragocenega časa za popravilo posledic naših nerednosti in objestnosti. Seveda, samo po sebi umevno, naš Nace! Hišnik, tesar, mizar, električar, polagalec pa_rketa, mehanik, inštalater, strugar, umetnik... vse v eni osebi-v dobrem, plemenitem, velikodušnem, vedno veselem in poštenem Nacetu. Njegov p_imek je Hvala, a Nace se ne "hvali" samo s p_rimkom-njegova velika hvala so številne stvari, ki jih je sam nap_ravil po hiši in okoli nje. Kamor_koli pogledaš, je kaj njegovega. Številna dela, ki so ena sama hvala in pohvala avtorju. In tedaj se vprašam: Sem mu sploh kdaj rekel hvala? Še nikoli!

Zjutraj vstanem, pogledam skozi okno in vidim dim nād dimnikom njegove delavnice, ki naznanja, da neutrudni Nace že dela. Ko se dan že spreminja v temo, še vedno sli_šim Nacetovo kladivo, vrtalni stroj ali žago. Vem, da ga tudi doma še čaka delo in samo občudujem njegovo vztraj_nost. Pomislim: nekoč bom morda duhovnik v župniji, ki bo močno potrebovala takega Naceta za popravilo cerkve, žu_pnišča...in moral bom to biti sam-s kladivom, žago, dletòm, vrtalnim strojem, lopato, krampom, samokolnico-od jutra do večera.Šele takrat bom Nacetovo delo pravilno vrednotil.

David Taljat

ZAJČKI

Moje misli so zajčki, ki skačejo od rožice do bilke, se ustavijo za trenutek pri mlečku, ovohajo vijolice in pozobajo par deteljic.

Lastim si jih veliko, celo preveč po očetovem mnenju. Poskušam se opravičiti pred sabo in pred njim, da si jih pač nisem sam kupil, ampak mi jih je podarila mati narava. Na dnu srca pa čutim, da bi moral marsikaterega oddati, drugega pregnati s svoje zemlje in obdržati samo enega. Očarali so me s svojo lepoto in nežnostjo. Rad jih imam, vendar me kljub temu nočejo ubogati. Skačejo sem ter tja, se zapodijo gor in dol po hribu in se za trenutek ustavijo pod grmom. Kadar jih lovim, so preurni za moje okorne roke. Najprej ulovim enega in tečem za drugim. Spotaknem se in ob padcu mi uide prvi. Tečem za drugim. Spoznam, da je prehiter, zato se odločim za tretjega. Ta neuspešna dirka se ponavlja iz dneva v dan in vedno grem spat kot poraženec. Stvarnik jim je vsadil v srce željo po divjini, po neizmerni svobodi in neprenehnem igranju, zato jim je vsaka kletka pretesna. Bežijo pred njo, se ji izogibajo in jo sovražijo.

V meni je dozorelo jabolko spoznanja, da jih ne morem imeti vseh. Obdržim pa lahko enega najlepšega in najhitrejšega skakavčka in ga udomačim.

Franci Blič-Matej

"KAJ TE JE TREBA, TI ZLODEJ!"

Med počitnicami, ko se večina ljudi namaka v morski vodi, je meni najzanimivejši večer na kmetiji. Pri sorodnikih imajo kmetijo, zato sem večkrat pri njih, kar več tednov. Čez dan opravljamo razna dela, ki je vsako po svoje zanimivo. Največ dela je s senom in z živino. Ko se zmrači, se vsi zberemo okoli mize pod "Bogkovim kotom". Poletna "standardna" večerja je "čisu mlek" in žganci (za "zbirčneže" pa kaj drugega). Med obedom teče največkrat beseda o gospodarstvu, novih načrtih ipd. Včasih pa preidemo na bolj zanimive stvari, ko stric ali teti obujajo spomine na stare čase. To je zanimivo, nikomur ni mar za uro, tudi če gre čez enajst. Veliko bolj privlačno je sedeti ob poslušanju starih zanimivosti, kot pa na fotelju "buliti" v televizor, ki nikoli ni tako zanimiv. Seveda so tudi kakšne dobre stvari, a po večini smo mu postali sužnji, in kdor je pameten, ne bo ves čas porabil za televizijo.

Malo časa se najde za take pogovore, a kadar se, je dobro izkoriščen. Ko primerjamo stare čase z današnjim svetom, vidimo, da je bila včasih vera večja, to je bilo nekaj splošnega. Ljudje niso bili tako živčni. Ni jih bilo toliko strah. Bilo je normalno, če si npr. ob enih ponoči srečal človeka na cesti ali konja z vozom. Ljudje so več hodili peš ali tudi s konji. Ceste niso bile široke, da o asfaltu ne govorimo.

Pravijo, da je imel včasih hudič večjo moč, posebej na kvatrne sobote. Znana je pasja jaga. To naj bi menda hudič gnal svoje pse (ali kaj že). Pravijo, da se je slišalo pasje lajanje, da je šumelo, kot bi veter pihal, a psov ni bilo nikjer. Če si bil takrat ravno na poti,

si se moral uleči v desno kolovozen, sicer te je ta hudičeva jaga za seboj potegnila. Stric pravi, da mu je nekoč konj kar naenkrat obstal in ni hotel več naprej. Potem pa je šel predenj in s palico naredil pred njim križ. Tedaj, pravi, je konj poskočil in zdirjal, tako da sta se dobila šele doma na dvorišču. Zato so vedno, ko so šli na pot, naredili pred konjem križ s palico.

Nekoč je tako kot vsako jutro tudi tisto prišel gospodar v hlev in videl, da ima konj rep spleten v kito. Kdo naj bi to počel? Pravijo, da nihče drug kot hudič. Hudič je imel še posebej na konje veliko veselje. Zgoraj naj bi bil kot koza, spodaj pa kot človek. Tudi močiti se niso smeli na kvatarno soboto, ker bi bil to nesrečen zakon. Na kvatarno soboto je imel hudič večjo moč. A to njegovo nadlegovanje so nekateri "zvitorepci" tudi izkoriščali. Kmet se je odločil, da bo šel na planino pogledat živino. Odpravil se je že ponoči. To je zvedel neki mož in ga zasledoval. V gozdu ga je začel strašiti. Kmet je od strahu tja do koče molil rožni venec.

O dušah v vicah je bilo tudi veliko govora. Teta je večkrat na istem kraju ob cesti videla čudno svetlo lučko, ki je lebdela približno meter nad tlemi. Ta lučka je bila, pravijo, neka duša, ki je iskala pomoč, da bi zanje molili. Ko je šel stari oče ležat in seveda ugasnil luč, je vedno slišal, kakor da škriplje okvir od slike na steni. Slišalo se je, kot da se ta slika maje sem ter tja. Potem je enkrat rekel: "Si že spet p`ršu!" in od takrat tega ni bilo več. Tudi tukaj je neka duša iskala pomoč. Če kdo umre in se ti sanja o njem, pravijo, da išče pomoč.

Zanimive so te reči. Človek, ujet v sodobni svet, bi se jim smejal. A pomisli, preden se smeješ! Kakšni dogodki se nam zdijo smešni. A če so še tako preprosti, v ozadju imajo verjetno kakšno sporočilo. Lahko se tudi nam smejejo naši zanamci!

Matjaž Meglič

"MIR POTUJE KAKOR REKA"

Znani prefektov glas me je nekega nedeljskega jutra prebudil iz sladkega spanja. Počasi sem se dvignil iz tople postelje in se zaspano oblačil. Dokler se nisem popolnoma zdramil, nisem slišal dežja in burje, ki sta pokvarila to nedeljo. Sprehod, ki sem ga imel v načrtu, je splaval po vodi. Moral sem najti novo rešitev. Premleval sem več možnosti in se nazadnje odločil, da grem domov.

Prijeten popoldan sem preživel z domačimi. Zvečer, ko sem se pripravljaj na vrnitev v Vipavo, sem nenadoma zaslišal pesem glasnih zvonov. "Čemu zvonijo ob tej uri?" sem se spraševal. Iz zagate me je rešila mama. Pozvala nas je k molitvi za mir. Spomnil sem se, da se naslednjega dne zberejo predstavniki raznih verstev v Assisiju k molitvi za mir. Med molitvijo sem poslušal pesem zvonov. Ob njihovi melodiji sem začutil znano pesem: "Mir vam dajem in zapuščam, božji dar z neba..." Zvonovi zvonijo, jaz pa začnem razmišljati o tem veli - kem božjem daru. Mir! Kaj začutim ob tej besedi? Si želim, da bi ta pojem zavladal svetu, ali sem podoben tistim, ki se za mir borijo samo z besedami? Mir prevečkrat pojmujejo narobe. Malokdaj pomislimo, da tudi mi kalimo mir. Zelo radi obtožujemo politike, vojsko, teroriste... Nočemo pa si priznati, da se začne mir graditi pri vsakem posamezniku. Kolikokrat izkopljemo bojno sekiro v naših razredih, spalnicah, med prijatelji...? Kolikokrat ni miru v moji duši, ker sem grobo odgovoril sošolcu, zabavljajl čez profesorje? Ne trudim se za mir v sebi, zahtevam pa ga od drugih. Na ta način ne bomo nikoli prekovali meče v pluge. Orožje se bo kopičilo. Vedno strašnejša orožja imamo in le-ta delajo namišljen mir. Strah je tisti, ki ustvarja mir.

Prepričan sem, da poleg vojne kali svetovni mir še mnogo drugih stvari, ki nam jih je prinesla civilizacija. Sprašujem se, koliko pospešujejo mir denar, rasizem, splav, nepotrebna revščina, jedrske nesreče...? Vse to nas pelje samo v nasilje brez konca.

Človek, koliko ljudi bo moralo umreti, da spoznaš svojo zmoto? Se bomo sploh streznili, ali se bomo sami pokončali? Rešimo naše duše, dokler je še čas. Ne bese-
dičimo več, ampak začnimo z dejanji!

Zvonovi so že davno utihnili, njihova pesem pa mi je še vedno zvenela v ušesih. Naslednjega dne sem se v duhu povezal s predstavniki svetovnih verstev, ki so se v Assisiju zbrali in molili za mir.

Tomaz Kodrič

POZDRAVLJENA, BOŽJA MATI

Spominjam se nekaterih ljudi iz naše župnije. Lahko rečem, da je zanje romanje skoraj edina priložnost, ko se za ves dan ločijo od svojih domov. Že nekaj dni pred odhodom vlada v hiši posebno vzdušje: polno pričakovanja. Ni jim odveč marsikatera žrtev ali odpoved, samo da se morejo udeležiti romanja.

O teh ljudeh sem premišljeval neko nedeljo v novembru, ko smo se trije semeniščniki bližali Sveti gori, da pozdravimo Božjo Mater. Odkar sem v Vipavi, imam do tja neprimerno krajšo pot kakor oni, zato z veseljem večkrat obiščem ta romarski kraj.

Na avtobusno postajo smo odšli kmalu zatem, ko je pri župnijski cerkvi odzvonilo Angel Gospodov. Čez približno tri četrt ure smo že vdihavali novogoriški zrak. Pot smo nadaljevali peš. A ne dolgo. Komaj smo prišli do Solkana, že nam je ustavil prijazen voznik fička. Odložil nas je na Prevalu. Zaradi stiske s časom smo bili veseli njegove usluge. Med vzpenjanjem po makadamski cesti smo molili rožni venec. Vsak je zmolil dve desetki. Povezoval nas je tudi nahrbtnik. Da smo vsi občutili njegovo težo in potni znoj, smo si ga menjavali. Že pred načrtovanim časom smo si ogledovali zunanost svetogorske bazilike. Odrinili smo težka vrata. V svetišču je bilo čutiti sveto tišino in mir. Ni bilo le naključje, da smo se odpravili tja gor ravno prvo nedeljo po redovalni konferenci. Ne. Mariji smo se prišli iskreno zahvaliti za vse, kar smo dobrega spoznali v minulem času. Priporočili smo se ji, naj nas s svojo materinsko roko še nadalje vodi po pravi poti. Saj se počutimo brez njene bližine kakor zapuščeni otroci, ki nemirno tavajo. Ona je naša Pomočnica, Spremljevalka

skozi življenje. Jaz sem se v molitvi spomnil tudi mnogih tistih, ki bi radi pogosteje kam poromali, pa jim je to spričo raznih vzrokov onemogočeno.

Zapustili smo samostansko obzidje, pomahali Mariji v slovo in se spustili navzdol. Mračilo se je že in gosta megla nam je zastirala pot. Ko smo prisopihali v Novo Gorico, smo spotoma stopili v cerkev Kristusa Odrešenika, nakar smo stekli na avtobusno postajo. Vse bi bilo prav, ko bi vsi trije prišli na avtobus. Žal nam to ni uspelo in smo se ločeno vrnili domov.

Kar precej utrujen sem legel k počitku. Utrujen, a ne slabe volje. Bil sem namreč vesel in Mariji hvaležen za bogato duhovno doživetje. Z mislijo Nanjo sem mirno zaspal.

Franci Mikelič

PISMO

Dobil sem pismo; belo, z lepimi okroglimi črkami na ovojnici. Takoj sem prepoznal pisavo. Iz nje je stopila mati skoraj s sivimi lasmi in utrujenimi rokami. Vzel sem ga in začutil sem njeno nežnost. Zatrpetal sem, ko sem se spomnil na številne brezčutne roke. Najprej so ga brez vsakega spoštovanja prekladale, ožigosale, zmetale v vrečo, stresle iz nje, premetavale iz enega kupa na drugega, dokler se ga ni usmilila debela poštarjeva roka. Ta ga je vrgla med hladne časopise v svojo veliko usnjeno torbo. In sedaj je tu pred mano del matere. Spoštljivo ga vzamem in odprim s topim prstom. Rodi se pretrgan list, iztrgan iz zvezka. Zvečer je prišla iz službe utrujena in željna počitka. Toda misel name ji je branila k počitku. Dragi Franci! Sploh ne berem, ampak čutim ljubezen. Iz stavkov cvete skrb zame v šoli in v kapeli. Preprosti so njeni stavki, kakor je preprosto njeno življenje. Veruje vame, da bom nekoč duhovnik. O tem ves čas premišljuje v tovarni ob smrdeči posodi lepila. Vse dogodke si je že natančno začrtala na platno mojega življenja. Sedaj vsak dan moli, da bi se moja življenska slika uresničila.

O mati. Ti si moj zaklad. Če mi ti umreš, se mi zruši dom.

Franci Rlič-Matej

MIKLAVŽ NAM JE SPREGOVORIL

Dragi fántje,
spoštovane drage sestre,
dragi predstojniki in profesorji!

Rad prihajam k Vam, prijatelji, in
ko lansko leto sem od Vas odhajal,
sem ob koncu v slovó zaklical:
"Čez leto spet nasvidenje!"

Prav pred kratkim pa dobil sem obvestilo,
da naj pridem en dan prej kot lani,
ker duhovne vaje boste v zbranosti pričeli.

Brž sem stopil iz nebeške slave
in z darovi se podal v zemeljske nižave,
ko premeril velikanske sem daljave.

Tam na VOglu nad Bohinjem
videl bele, snežne sem planjave,
smučarje na njih,
a na Kaninu še zeleno-rjave goličave.

Lepa je dežela vaša,
mislil sem, ko sem v Slovenijo prihajal!
Na Primorskem lepa je jesen,
vinogradi še rdeči, modri in rumeni,
travniki pa rjavi in zeleni.

Prijatelji, lepa je Slovenija, dežela Vaša!

V semenišče sem prišel:
da Vam prinesem mir,
pokažem zgled zvestobe in dobrote
za zemeljske otroke;
da pridne, vestne, urejene,
fante,
pohvalim, nagradim;
nekatero svojske resno posvarim!

A za lene postopače,
za zavožene rogače,
nevzgojene razgrajače, pretepače,
trde surovače,
parkeljni imajo korobače!

Za bahače, godrnjače, opravljaje,
klepetave trobentače, prekomerne uživače,
za bradače vse neurejene,
parkeljni vihtijo korobače.

Za lasače, goljufače, neprestane barantače,
goljufive preplonkače,
parkeljni imajo korobače!

Zlasti pa za nočne klepetače,
za brezredne sprehajače in brezciljne pohajače,
parkeljni imajo korobače in gorjače!

Slišal sem, da ste v semenišču nekaj dni že vsi veseli,
ker v svoji sredi boste svetega MIklavža imeli!
Miklavž Vas vsakega pozdravlja,
vsakemu naklanja prijaznost, ljubezen in dobroto,
vsakemu prisrčno stiska svojo roko!

Prvošolce rad posebej bi pozdravil,
zato brž semkaj pohitite. Ne bojte se!
Po možnosti še fotografi prihitite!

Pravijo, da se predstava kratka zdaj
pričenja. Naj se malo odpočijem,
nato pohvale in nagrade podelim!

/Miklavžev govor pri semeniškem miklavževanju 4.12.1986/

OBISK V SEMENIŠČU

NOVINAR: Vzel bi vam nekaj časa za kratek pogovor.

SEMENIŠČNIK: Nič hudega. Veste, neki profesor naravoslovnih ved je nekoč izjavil: "Čas je le stvar interesa."

N: In zakaj se ta profesor najbolj interesira?

S: Precej časa žrtvuje za preverjanje znanja svojih dijakov.

N: Pa imajo dijaki tega profesorja radi?

S: Raje ga imajo takrat, ko nastopi v vlogi sv. Miklavža.

N: Kako ste pa letos miklavževali v semenišču?

S: Izvrstno! Dijaki prej niso bili vajeni toliko spodbud in pohval od Miklavža.

N: Jih je prejšnja leta bolj grajal?

S: Ne, to je delal med letom.

N: Kaj pa naslednji dan?

S: Zjutraj smo dobili posebna darila: poln krožnik piškotov in seveda pečenega Miklavža.

N: Kakšen je pečen Miklavž?

S: To je velik trd piškot z obliko Miklavževe postave: velika škofovska kapa, bujno poraščena glava in palica v rokah.

N: Iz zaupnih virov sem izvedel, da se želi Miklavž znebiti celega prvega razreda. Je to res?

S: Na žalost. Kot posebno darilo so dobili poln predal zdravil in tablet. Kasneje je šolski kemo-fizik pri svojem znanstveno raziskovalnem delu v laboratoriju odkril, da je datum na škatlicah že star in da so tablete zato pokvarjene.

Tudi drugi razred je dobil darilo. Dobili so nekakšno nerazumljivo pesem. Vodstvo razlaga: kakršen razred, taka pesem. Tretji razred je dobil celo zbirko antičnih

kovancev neprecenljive vrednosti. S tem premoženjem bi si lahko kupili vsaj dva litra mineralne vode. Četrty razred se je združil z peklenščki, zato darila niso dobili.

N: Najlepša hvala za pogovor in nasvidenje.

Dogodki in osebe so izmišljeni, razne podobnosti so le naključne.

Gregor Hvoshta

NAŠ ČOLNIČ POGUBE OTMIMO

/Te misli so bile povedane najprej v cerkvi na Gradišču pri Prvačini, potem pa še na Brju in v Rihemberku - Braniku na spominskih prireditvah, ki sta jih pripravila tamkajšnja duhovnika J. Vidrih in J. Bric. Tako sta se župnijski občestvi na zunaj spomnili svojega nekdanjega dušnega pastirja, pesnika Simona Gregorčiča ob 80-letnici njegove smrti./

Motto: Kako bi mogli verovati, vi, ki sprejemate čast drug od drugega in ne iščete časti, ki jo daje edini Bog? (Jn 5, 44)

Civilna družba je sprevidela potrebo in sprejela pobudo, naj se primerno počasti spomin "goriškega slavčka". Cerkev stalno moli za vse žive in pokojne iz župnijske skupnosti največ, kar lahko: spominja se jih pri oltarju. Tako tudi duhovnika Simona Gregorčiča. Pnav je, da se ga še posebej spominjamo na kraju, kjer je preživel (naj)daljše in morda najtežje obdobje svojega življenja v službi Bogu in svojemu ljudstvu, tako, da je združeval duhovniški poklic s pesniško umetnostjo. Druži nas ista vera in duhovnika tudi isti poklic.

Za uvod nekaj zamejitev:

1. Spoznanje sveta in človeka je mogoče, a ni nikdar popolno. Iz lastne izkušnje vemo, da naše besede in dela ne morejo izraziti celotne naše osebnosti, in da je človekovo življenje neulovljivo. Človek in svet sta misterij. Znanost ostaja na površini. Kako veliko vemo,

kako malo razumemo! /Einstein/

2. Naše sodbe niso nikoli popolnoma pravične; zadnja gre Bogu, ki nas ljubi in edini pozna. Bolje je dobro misliti o vsem in trpeti, kot snovati zlo v srcu, ki je za nas poslednji zaklad in poslednje upanje. /M.Ghandi/

3. Védenje - znanje je lahko škodljivo. Človek je ošaben, sebičen, nagnjen k slabemu in išče opravičila za svoje slabo ravnanje pri drugih. Vsaka stvar se da obrniti v zlo. Znanost v rokah pokvarjencev je prekletstvo za človeštvo.

4. Umetnost išče temelje bivanja. Gre za iskreno izpovedovanje poslednje resnice o življenju, do katere se umetnik dokoplje le za ceno lastnega trpljenja. Človeštvu je ogledalo človečnosti. Umetnost brez etike je nesmisel in zloraba. Če pisec ni sposoben zavarovati bralca pred obupom, naj ga z njim niti ne okuži. /V.E. Frankl/

5. Srečujemo se s pesnikom - duhovnikom. Duhovništvo je temeljna drža kristjana. Službeno duhovništvo se loči od splošnega, vendar duhovništvo vseh krščenih po svojem bistvu temelji v istem, Kristusovem duhovništvu. Pričevanje duhovnika - umetnika je na poseben način pričevanje o soodrešenju sveta.

Izgubljeni raj

Najbrž Slovenci ne premoremo tako presunljivo in milo izpovedanega domotožja po prvinskem, skladnem, srečnem in polnem življenju, (ki je mogoče) tam nekoč, daleč, kakor ga je izpovedal Simon Gregorčič. Planinski raj, Gregorčičev Eden, vrt, ki ga je zasadil Gospod BOg,

stoji pod Krnom, je za oko bolj razgiban; reka v njem je ena sama, in odtehta vse štiri svetopisemske. Ni trnja, ne osata, ne krvi. Še vedno je čutiti stvariteljski dah. Tu je Simon otrok. In ko zapušča raj, ne ve da ga zapušča, ker ga nosi v srcu - kasneje bo zapisal: V njem pekel naš je in naš raj. Pastirček komaj sluti, da pomeni priti na svet, biti vržen v greh sveta. Saj človek skoraj ne ve kdaj se ga loti črv dvoma, da je načet in začne se zmota in iz zmote zmota. Nenadoma ali počasi pride spoznanje: Raj je izgubljen. Krivi so drugi; a kriv sem. Kakor davna pravljica in vendar živa in krvava resnica - to pot moja.

Ljudje se lahko vrnemo nazaj v kraje svojega otroštva, ni pa mogoče več v včerajšnji dan. Zaradi tega lepota narave postane krhka in spomini bolijo. Ali niso že stari Grki, katere je Bog tudi posebej obdaroval z nravom za čutili, da narava obljublja neskončno več kot lahko izpolni. Mar ne čuti tako tudi sodobni človek: "Ta svet, ta čas in vse, kar je, je privid tega, česar ni!" /G.

Strniša, Samorog/ Iz razpetosti med vabilom in neizpolnjivo obljubo ter prizadevanjem po izpolnitvi se poraja najvišja umetnost. A obenem tudi črna misel, da je najbolje ne se roditi, če pa se že - čimprej se spet v prah povrniti. In prej ali slej pride še drugo grenko spoznanje, da je za človeka vsak kraj pretesen in vsaka še tako velika človeška ljubezen preslabotna, da bi ga odrešila. Na svetu ni popolne dobrine opredmetene v stvarih ali učlovečene v ljudeh. Vse, kar spominja nanjo, je omejeno, krhko. Ko ljudje odkrijejo to resnico, jo takoj zakrijejo z lažjo. To srečanje je smrtno nevarno. Ubija vse, čemur pravimo osebni jaz. /S. Weil/

(Izvirni) greh

Ne sprejeti človeške omejenosti: biti samo duh, biti samo snov, hoteti biti vse in povsod hkrati, ne priznati poleg sebe drugega za enakovrednega. Kaj ne pomeni to hoteti biti kakor Bog, hoteti biti Bog? Zadnjih dvesto let je bil evropski človek, ki se je razglašal za naprednega, prepričan, da se bo s svojim razumom dokopal do poslednjih skrivnosti stvarstva in v končnem in omejenem svetu ostvaril neskončnost. Pretrgal je zvezo z Bogom, množicam razglašal svobodo in začel brezobzirno in parazitsko izkoriščati naravo. Notranje neskladje se je preneslo navzven. Stvari so se mu začele upirati. Skušnjava je vdrila tudi v Cerkev. V drugi polovici prejšnjega stoletja je na Slovenskem postajala teologija tudi za kmečke sinove vse manj zanimiva; vedno bolj so se usmerjali v naravoslovne in pravne vede. Naš razumnik Linhart je obžaloval, da se prevaja sv. pismo, ker da ta knjiga ljudem ne more prinesti sreče (čeprav se je zaradi jezika tega veselil). Drugi naši omikani možje (Mencinger, Detela) so spopad med starimi in novimi nazori vzdržali. Pretres je bil hud, tudi duhovniki, začeni z Vodnikom, so ga doživljali. Izmirjanje protislovij (navideznih) je bilo zelo boleče. Prvi del Gregorčičeve pesmi Človeka nikar je sicer mogoče razumeti brez znanstvenega aparata 19. stol. tudi z nazori Tomaža Akvinca, a ostane dejstvo, da oddaljenost od Boga v okolju in vsa hudičeva slepila terjajo od tistega, ki hoče ostati zvest še več napora (prvi upornik je že človekova narava). Gregorčič se takole izpoveduje: "nikjer je stalne ni stvari" in na koncu -...trpeti, med dvomi, zmotami viseti. Po mnenju starih Grkov

tragika izvira iz pomanjkanja etične zavesti (morale) pri človeku in iz njegove nezmožnosti priti do dna človekovi usodi (slepota). Misel, da tragično izvira iz spora med ljudmi in zanje neugodnimi okoliščinami je prinesel evropski racionalizem! Krščansko gledano je tragično, če človek na mesto, ki gre edino Bogu postavi sebe ali karkoli ustvarjenega in ne pristane na razmerja, ki jih je do Boga, človeka in sveta imel Jezus Kristus. Zgolj materialni svet postane vedno bolj zatohel in dušljiv. Optika duha se skrivi. Življenje ni več praznik, ampak suženjstvo v razglašani in zlorabljeni svobodi. Tako vzdušje se lahko občasno in na posameznih mestih pojavi tudi znotraj skupnosti verujočih. Ali ni bila Baragova odločitev, da zapusti Kranjsko spričo zatohlosti njenega podnebja priložnost, da se je Božje kraljestvo dalo drugim?

Blankolin fmk

(se nadaljuje)

PRIVATNIKI

Prefekt: Ker bomo danes zvečer gledali televizijo, ne bo skupne večerne molitve, ampak naj jo vsak opravi privatno.

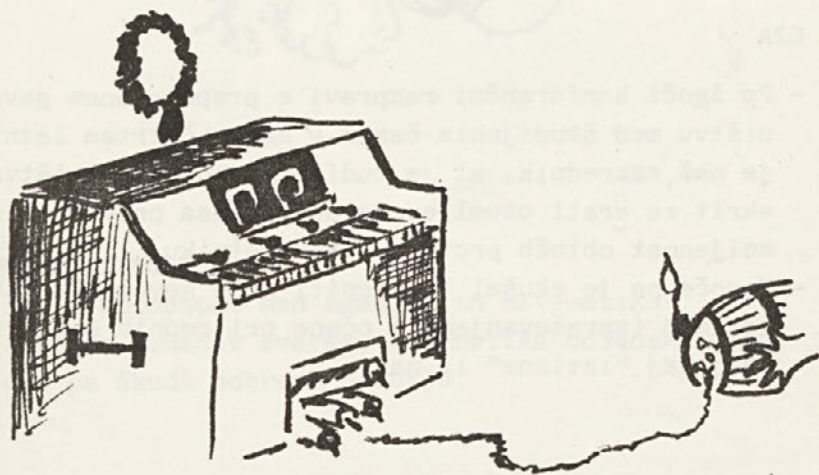
Neki dijak zine: In to čimbolj na skrito, saj nam utegnejo občinski organi na ta privatni opravek naprtiti še kakšen davek.

STRATEŠKI POLOŽAJ

- Zakaj so naši profesorji tako "uspešni" bojovníki na vseh frontah?
- Ker vsepovsod naletijo na "linijo najmanjšega odpora".

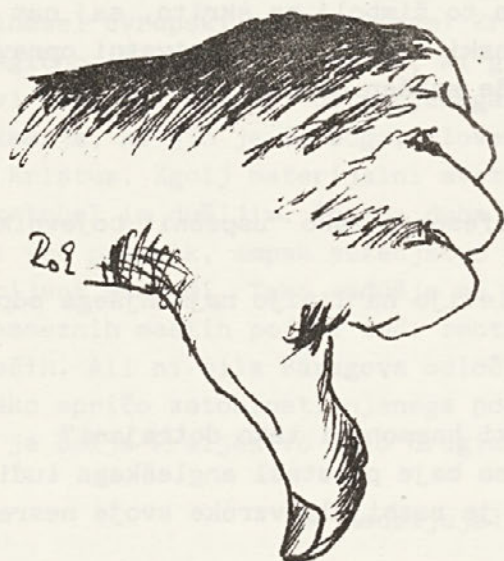
LUDIZEM

- Zakaj so semeniški harmoniji tako dotrajani?
- Nekateri fantje so baje pristaši angleškega ludističnega gibanja, ki je razbijalo vzroke svoje nesreče...

MILO ZA DRAGO

Če začne semeniščnik z gospodom rektorjem besedni dvoboj, ga prej ali slej doleti pobja...

CIA

- Po žgoči konferenčni razpravi o prepovedanem govorništvu med študijskim časom v našem četrtem letniku je naš razrednik, ki je tudi profesor govorništva, skrit za vrati osumljencev nekaj časa preverjal utemeljenost obtožb proti svojemu letniku.
- Mogoče pa je skušal le oceniti naše govorniško znanje, ker med izpraševanjem za ocene pri rednih urah redkokdaj kaj "iztisne" iz nas.

SLAŠČIČARNA "CENTER"

Čeprav je Vipava majhen kraj, semeniščniki radi zahajajo v Center...

KONSTANTNOST

- Kaj je v semenišču najbolj stalno?
- Marmelada in margarina za malico.

TELOVADBA

- Slišal sem, da se nekateri profesorji in vodstvo sprašujejo, kdo bo telovadil, če nam zgradijo telovadnico.
- Ekonom gotovo - na begu pred dolgovi...

USODNA PODOBNOST

Kakšna je podobnost med žganjem in matematiko?

- Žganje je hudičev zvarek, matematika božanska veda, oboje pa škodi dobremu počutju.

Se imamo tudi mi tako radi?

PREMETANKE

(rešitve dajo imena nekaterih ljudi, ki so pomembni
za semeniško življenje)

ANDRO Č., ROBI TEPES

PAVLIN A. NEJKO

NE, MARK BOLNIK tam leži,
to te naš profesor opozori.

O, ŽAN PATRON si ti,
glas profesorjev po sobi zadoni.

ALAIN V HRBET si me zadel,
veš, da tega ne bi smel.
Drugič malo pojdi nazaj
in profesorju žogo podaj.

REBUSI

IV + II = ?

.....

ISKRE

glasilo semeniščnikov v Vipavi

19. leto

2. številka Božič - 25.XII.1986

Mentor: Janez Zupet

Glavni urednik: David Taljat

Tehnični urednik: Marko Marinko

Vinjete: Rok Pogačar, Matjaž Meglič

Tipkali: Franci Alič, David Taljat, Tomaž Peršin

Izdajajo dijaki četrtega letnika

Naslov uredništva: ISKRE

Vipava 149 (Malo semenišče)

65271 Vipava

ISKRE izdajamo s prostovoljnimi prispevki, za katere se že vnaprej od srca zahvaljujemo vsem darovalcem.

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

SKRE

Inv.št.

19099

... ZAKAJ TAKU JE PISANO SKUZI TIGA
PREROKA: INU TI BETLEEM V JUDOVSKI
DEŽELI, NEKAR NEJSI TA MANŠI VMEJ
VIŠIH JUDOVSKIH, ZAKAJ IZ TEBE
IMA MENI PRITI TA VIUDA, KIR BODE
ČEZ MUJE LUDI IZRAEL EN GOSPUD.

/ Primož Trubar 1555 -

Ta evangeli svetiga

Matevža /

Semenišče Vipava

19099